

EMAKUMEAREN AURKAKO BEREIZKERIA-MOTA GUZTIAK EZABATZEKO KONBENTZIOA

(EAO, 69. zk., 1984ko martxoaren 21ekoa)

Konbentzio honetako estatu alderdiek:

Kontuan harturik Nazio Batuen Gutunak bere ustea berresten duela, dela gizakiaren oinarrizko eskubideetan, dela gizakiaren duintasun eta balioan, dela gizonen eta emakumeen arteko eskubide-berdintasunean;

Kontuan harturik Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsalak bereizkeriarik ezaren printzipioa berresten duela, eta, gizakiak aske jaiotzen direla aldarrikatzeaz gain, horien duintasun- eta eskubide-berdintasuna aldarrikatu duela, bai eta pertsona orok adierazpen honetako eskubide eta askatasunak aipatzeko aukera ere, inolako bereizketarik gabe eta, horrenbestez, sexu-bereizketarik gabe;

Kontuan harturik giza eskubideen nazioarteko itunetako estatu alderdiek duten betebeharra, gizon eta emakumeei berdintasuna bermatzeko, ekonomia-, gizarte- eta kultura-eskubide guztiak egikaritzeko orduan;

Aintzat harturik Nazio Batuen babespean nahiz gizonen eta emakumeen eskubide-berdintasunaren alde egiteko antolakunde espezializatuen babespean hitzartutako nazioarteko konbentzioak;

Aintzat harturik, orobat, Nazio Batuek nahiz gizonen eta emakumeen eskubide-berdintasunaren alde egiteko antolakunde espezializatuek onetsitako ebazpen, adierazpen eta gomendioak;

Kezka bizia izanik, ordea, askotariko tresna horiek gorabehera, emakumeek bereizkeria asko jasaten jarraitzen dutela egiaztatzean.

Gogoraturik, emakumearen aurkako bereizkeriak urratzen dituela eskubide-berdintasunaren eta giza duintasuna errespetatzearen printzipioak; bereizkeria horrek emakumearen partaidetza zailtzen duela, gizonen baldintza berberetan, euren herrialdeko politika-, gizarte-, ekonomia- eta kultura-bizitzan; bereizkeria hori oztopo dela gizartearen nahiz familiaren ongizatea areagotzeko; eta bereizkeria horrek emakumearen aukerak zeharo garatzea moteltzen duela, euren herrialdearen nahiz gizadiaren zerbitzuan aritzeko;

Kezka bizia izanik, txirotasun-egoeran emakumeak erraztasun gutxiago dituelako, elikadura, osasun-zerbitzua, irakaskuntza-zerbitzua, trebakuntza eta enplegu-aukerak izateko, bai eta bestelako beharrianak asetzeko ere;

Jakinik, nazioarteko ekonomia-ordena berriak, zuzentasunean eta justizian oinarritutakoak, berebiziko garrantzia izango duela gizonaren eta emakumearen arteko berdintasuna sustatzeko;

Nabarmendurik, gizonen eta emakumeen euren eskubideak oso-osoan izateko nahitaezkoa dela ezabatzea apartheid, arrazakeria, arraza-bereizkeria,

kolonialismoa, neokolonialismoa, atzerritarrek gauzatutako eraso, egindako okupazio eta ezarritako mendetasun mota guztiak, eta estatuen barne arazoetan nahasmenduak sortzeko joera;

Baieztaturik gizarte-aurrerapena eta -garapena sustatzeko, eta, ondorenez, gizonaren eta emakumearen arteko erabateko berdintasuna lortzen laguntzeko, beharrezkoa dela nazioarteko bakea eta segurtasuna indartzea, nazioarteko tentsioa baretuz; estatuen arteko lankidetzaz gauzatzea, euren ekonomia- eta gizarte-sistemak gorabehera; nazioarteko kontrol zurrun eta eragingarriaren mende, erabateko desarmatzea gauzatzea, eta, batik bat, nuklearra; herrialdeen arteko harremanetan, justiziaren, berdintasunaren eta elkarrekiko onura lortzearen printzipioei eustea; eta kolonien nahiz atzerritarren mende edo atzerritarren okupaziopean dauden herrialdeen determinazio askerako eta independentziarako eskubidea gauzatzea, bai eta subiranotasun nazionala eta lurralde-osotasuna errespetatzea ere;

Jakinik, herrialde baten garapen osorako, munduaren ongizaterako eta bakerako ezinbestekoa dela emakumeak esparru guztietan ahalik gehiena parte hartzea, gizonaren baldintza berberetan;

Gogoan izanik emakumearen ekarpen handia, familiaren ongizaterako eta gizartearen garapenerako, orain arte guztiz aitortu ez dena; amatasunaren gizarte-garrantzia; eta gurasoen egitekoa, familiari nahiz seme-alaben hezkuntzari begira. Eta jakitun izanik emakumearen ugalketa-eginkizunak bereizkeriarik ezin duela eragin, haurren hezkuntza, gizonen nahiz emakumeen baterako ardura ez ezik, gizarte osoarena ere badelako;

Aitorturik gizonaren eta emakumearen arteko erabateko berdintasuna lortzeko beharrezkoa dela gizonaren eta emakumearen ohiko egitekoa aldaraztea, gizartean nahiz familian;

Erabakia harturik Emakumearen Aurkako Bereizkeria Ezabatzeko Adierazpenaren printzipioak aplika daitezzen, eta, horretarako, neurri egokiak har daitezzen, bereizkeria horren mota eta agerpen guztiak bertan behera uzteko.

Hurrengoa hitzartu dute:

LEHENENGO ZATIA

1. artikulua

Konbentzio honen ondoretarako, emakumearen aurkako bereizkeria esamoldeak agertuko du sexuan oinarritutako bereizketa, bazterketa edo murrizketa oro, halakoan xedea edo ondorioa denean kaltetzea edo deuseztatzea, politika-, ekonomia-, gizarte- nahiz kultura-esparruetan, esparru zibilean edo beste edozein esparrutan, emakumeari aitortutako giza eskubide eta oinarritzko askatasunak, eta horien izatea eta egikaritzea, haren egoera zibila gorabehera, gizonaren eta emakumearen arteko berdintasuna oinarri.

2. artikulua

Estatu alderdiek emakumearen aurkako bereizkeria kondenatzen dute, horren mota edozein dela; orobat, adostu dute emakumearen aurkako bereizkeria ezabatzeko

politika egitea, atzerapenik gabe, egoki diren bide guztiak erabilia, eta, xede horrekin, euren konpromisoa da:

- a) Konstituzio nazionalan eta beste edozein legeria egokitan gizonaren eta emakumearen arteko berdintasun-printzipioa sendotzea, baldin eta oraindik hori sendotu ez badute, eta lege nahiz beste bide egoki batzuen bitartez praktikan printzipio hori gauzatzen dela ziurtatzea.
- b) Emakumearen aurkako bereizkeria guztiak debekatzen dituzten neurri egokiak hartzea, legegintzazkoak eta beste izaera batekoak, kasuan kasuko zehapenekin.
- c) Emakumearen eskubideen babes juridikoa ezartzea, emakumeak gizonaren eskubide berberak izan behar dituela oinarri hartuta; eta emakumearen babes eragingarria bermatzea, bereizkeria-egintza ororen aurka, auzitegi nazional edo eskudunen bidez eta beste erakunde publiko batzuen bidez.
- d) Emakumearen aurkako bereizkeria-egintza edo -eginerarik ez gauzatzea, eta agintariek nahiz erakunde publikoek betebeharrak horrekin bat etorritik jardun dezatela zaintzea.
- e) Neurri egoki guztiak hartzea, edozein pertsona, erakunde edo enpresak emakumearen aurka gauzatzen duen bereizkeria ezabatzeko.
- f) Neurri egoki guztiak hartzea, baita legegintzazkoak ere, emakumearen aurkako bereizkeria gauzatzen duten lege, erregelamendu, usadio eta eginerak aldarazi edo indargabetzeko.
- d) Emakumearen aurkako bereizkeria gauzatzen duten zigor-xedapen nazional guztiak indargabetzea.

3. artikulua

Estatu alderdiek esparru guztietan eta, bereziki, politika-, gizarte-, ekonomia- eta kultura-esparruetan, neurri egoki guztiak hartuko dituzte, baita legegintzazkoak ere, emakumearen erabateko garapena eta aurrerapena ziurtatzeko; horren xedea izango da emakumeak giza eskubideak eta oinarrizko askatasunak egikaritzea eta izatea, gizonak egin ohi duen baldintza berberetan.

4. artikulua

Gizonaren eta emakumearen arteko berdintasuna lortzeko bidean, estatu alderdiek behin-behineko izaerarekin neurri bereziak hartzea ez da bereizkeriatzat joko, konbentzio honetan ezarritakoaren arabera, baina arau desberdin eta bananduei eustek ez du inolara ere ondorerik izango; neurri horiek bertan behera utziko dira, aukera- eta tratu-berdintasunaren helburuak betetzean.

Ez da bereizkeriatzat joko estatu alderdiek amatasun-egoera babesteko neurriak hartzea, konbentzio honetara bildutakoak barne.

5. artikulua

Estatu alderdiek neurri egoki guztiak hartuko dituzte, hurrengo helburuak lortzeko:

a) Gizonen eta emakumeen jokabidearen inguruko gizarte- eta kultura-ereduak aldaraztea, sexuatarik edozein bestea baino gutxiago edo gehiago dela uste izanagatik edo gizonen eta emakumeen eginkizun estereotipatuak direla eta, izan daitezkeen aurreiritziak eta ohiturazko nahiz bestelako eginerak ezabatzeko asmoarekin.

b) Familiaren hezkuntzari dagokionez bermatzea horrek amatasunaren gizarte-eginkizuna behar bezala aintzat hartzen duela, eta gizonen eta emakumeen arduraren erkidea aitortzen duela, euren seme-alaben hezkuntzari eta garapenari begira. Nolanahi ere, seme-alaben interesak lehentasuna izango du kasu guztietan.

6. artikulua

Estatu alderdiek neurri egoki guztiak hartuko dituzte, baita legegintza-izaerakoak ere, emakume-salerosketa eta emakumearen prostituzioari lotutako esplotazio mota guztiak ezabatzeko.

II. ZATIA

7. artikulua

Estatu alderdiek neurri egoki guztiak hartuko dituzte, emakumearen aurkako bereizkeria ezabatzeko, herrialde bakoitzeko bizitza politiko eta publikoan; bereziki, hurrengo eskubideak bermatuko dizkiete emakumeei, gizonen baldintza berberetan:

a) Hauteskunde eta erreferendum publiko guztietan botoa ematea eta hautagai izatea, antolakundeetako kideak hauteskunde publikoen bidez hautatu behar direnean.

b) Gobernu-politikak azaltzean eta horiek betearaztean parte hartzea, eta kargu publikoak izatea eta eginkizun publiko guztiak gauzatzea gobernu-maila orotan.

c) Estatuz kanpoko erakunde eta elkarteetan parte hartzea, halakoak herrialdeko bizitza publiko eta politikoaz arduratzen direnean.

8. artikulua

Estatu alderdiek neurri egoki guztiak hartuko dituzte, emakumeari aukera bermatzeko, nazioarte-mailan bere gobernuaren ordezkatzeko eta nazioarteko erakundeetan parte hartzeko, gizonen baldintza berberetan eta inolako bereizkeriarik gabe.

9. artikulua

Estatu alderdiek emakumeei eratzikiko dizkiete gizonei eratzikitako eskubide berberak, naziotasuna eskuratu, naziotasuna aldatu edo naziotasunari eusteko; bereziki, estatu alderdiek bermatuko dute, emakumea atzerritar batekin ezkondu edo ezkontzak iraun bitartean senarrak naziotasuna aldatu arren, emaztearen naziotasuna berehala ez aldatzea, emaztea aberri gabe ez bihurtzea edo ezkontzidearen naziotasuna hartzeraz ez behartzea.

Estatu alderdiek emakumeari eratzikiko dizkiete gizonari eratzikitako eskubide berberak, seme-alaben naziotasunari dagokionez.

III. ZATIA

10. artikulua

Estatu alderdiek egoki diren neurri guztiak hartuko dituzte emakumearen aurkako bereizkeria ezabatzeko, xede izanik hezkuntza-esparruan gizonen eta emakumeen arteko eskubide-berdintasuna ziurtatzea, eta, bereziki, gizonen eta emakumeen arteko berdintasun-baldintzetan, ziurtatzea:

- a) Orientabide-baldintza berberak, ikasketetarako eta lanbide-trebakuntzarako, ikasketak hasteko eta diplomak lortzeko, kategoria orotako irakaskuntza-erakunde guztietan, nekazaritza-guneetan nahiz hiriguneetan; berdintasun hori bermatu beharko da eskolaurreko irakaskuntzan, irakaskuntza orokorrean, teknikoan eta lanbide-irakaskuntzan, goi-mailako irakaskuntza teknikoa barnean dela, bai eta lanbide-trebakuntzaren mota guztietan ere.
- b) Ikasketa-programa berberak eta azterketa berberak, lanbide-maila bereko irakasleak eta kalitate bereko eskola-lokal nahiz - ekipamenduak izatea.
- c) Irakaskuntza-maila eta -mota guztietan gizonen eta emakumeen eginkizun estereotipatuak ezabatzea, hezkuntza mistoa eta helburu hori lortzea ahalbidetzen duten hezkuntza-motak eraginez, eta, bereziki, eskola-liburu eta -egitarauak aldaraziz nahiz irakaskuntza-metodoak egokituz.
- d) Aukera berberak, ikasketetarako bekak eta bestelako laguntzak lortzeko orduan.
- e) Hezkuntza osagarriaren programetarako aukera berberak, programa horien artean direla alfabetatze-programa funtzionalak eta nagusientzako alfabetatze-programak, batez ere, gizonaren eta emakumearen artean dagoen jakitate-desberdintasuna ahalik arinena murrizteko.
- f) Emakumeen ikasketa-uzteen tasa murriztea eta programak antolatzea, ikasketak goiz utzi dituzten gazte eta emakumeentzat.
- g) Kirola eta hezkuntza fisikoa modu aktiboan egiteko aukera berberak.
- h) Familiaren osasuna eta ongizatea ziurtatzea ahalbidetzen duen informazio-material zehatza izatea, horren barne daudela familia-plangintzarako informazioa eta aholkularitza.

11. artikulua

Estatu alderdiek egoki diren neurri guztiak hartuko dituzte emakumearen aurkako bereizkeria ezabatzeko, xede izanik enpleguaren esparruan eskubide berberak ziurtatzea, gizonen eta emakumeen arteko berdintasun-baldintzetan, eta, bereziki, hurrengo eskubideak ziurtatzea:

- a) Lanerako eskubidea, gizaki orenen eskubide besterenduezina den heinean.
- b) Enplegu-aukera berberak izateko eskubidea, enplegu-gaietan hautatze-irizpide berberak aplikatzeko eskubidea barne harturik.

c) Lanbidea eta enplegua askatasunez aukeratzeko eskubidea, mailaz igotzeko eskubidea, enpleguan egonkortasuna eta zerbitzuko prestazio nahiz bestelako baldintza guztiak izateko eskubidea, eta lanbide-prestakuntzarako nahiz berriro trebatzeko eskubidea, horren barnean behin-behineko ikastaldia, lanbide-prestakuntza eta trebakuntza daudela.

d) Ordainsari berberak izateko eskubidea, prestazioak barne, eta tratu-berdintasunerako eskubidea, balio bereko lana egiteari dagokionez, bai eta lan-kalitatea ebaluatzeari dagokionez ere.

e) Gizarte Segurantzarako eskubidea, bereziki, jubilazioa, langabezia, gaixotasuna, ezgaitasuna, zahartzaroa edo lan egiteko beste ezgaitasun bat dagoenean, bai eta opor ordainduetarako eskubidea ere.

f) Osasuna babesteko eskubidea eta segurtasunerako eskubidea lan-baldintzetan, bai eta ugaltze-eginkizunaren gaineko babesaren ere.

Xede izanik ezkontza- edo amatasun-arrazoiengatik emakumearen aurkako bereizkeria eragozteko eta emakumeak lan egiteko duen eskubidea eragingarritasunez ziurtatzea, estatu alderdiek neurri egokiak hartuko dituzte, hurrengo helburuak lortzeko:

a) Haurdunaldiarengatik edo amatasunaren ondoriozko lizentziarengatik gauzatutako kaleratzea debekatzea, bai eta kaleratzeak gauzatzean egoera zibilean oinarritutako bereizkeria ere, zehapenak ezartzeko zigorraren mende.

b) Amatasun-lizentzia ezartzea, soldata ordainduekin edo horren pareko gizarte-prestazioekin, aurretiazko enplegua, antzinasuna edo gizarte-onurak galdu gabe.

c) Laguntza-izaerako gizarte-zerbitzuen alde egitea, horiek behar besteko kopuruan ezarriz, gurasoek bateratu ahal ditzaten familia-betebeharrak eta lan-ardurak; eta bizitza publikoan gurasoen parte-hartzearen alde egitea, batik bat, haurrak zaintzeko zerbitzu-sarearen sorrera eta garapena suspertuz.

d) Haurdunaldian zehar emakumeari babes berezia eskaintzea, hain zuzen ere, berarentzat arriskutsuak izan daitezkeen lanetan.

Artikulu honetako gaien inguruko legeria babeslea aldizka aztertuko da jakitate zientifiko eta teknologikoak aintzat hartuta, eta egoki denaren arabera berrikusi, indargabetu edo hedatuko da.

12. artikulua

Estatu alderdiek egoki diren neurri guztiak hartuko dituzte emakumearen aurkako bereizkeria ezabatzeko mediku-arretaren esparruan, xede izanik mediku-arretarako zerbitzuetara jo ahal izatea ziurtatzea, gizonen eta emakumeen arteko berdintasun-baldintzetan; zerbitzu horien artean izango dira, berebat, familia-plangintzari buruzkoak.

Goiko 1. paragrafoan xedatutakoari kalterik egin gabe, estatu alderdiek emakumeari zerbitzu egokiak bermatuko dizkiote, haurdunaldiari, erditzeari eta erditu ondorengo

aldiari dagozkienez; hartara, doako zerbitzuak eskainiko dira, beharrezkoa denean, eta, haurdunaldiak eta edoskialdiak iraun bitartean, elikatze egokia ziurtatuko diote.

13. artikulua

Estatu alderdiek egoki diren neurri guztiak hartuko dituzte emakumearen aurkako bereizkeria ezabatzeko, ekonomia- eta gizarte-bizitzako beste esparru batzuetan, xede izanik eskubide berberak ziurtatzea, gizonen eta emakumeen arteko berdintasun-baldintzetan, eta, bereziki, hurrengo eskubideak ziurtatzea:

- a) Familia-prestazioetarako eskubidea.
- b) Banku-maileguak, hipotekak eta finantza-kredituetarik beste mota batzuk lortzeko eskubidea.
- c) Aisialdiko jardueretan, kirolean eta kultura-bizitzako alde guztietan parte hartzeko eskubidea.

14. artikulua

Estatu alderdiek kontuan hartuko dute, nekazaritza-arloko emakumeek zein arazo bereziei egin behar dieten aurre, eta emakume horiek zein garrantzi duten euren familiaren ekonomia-biziraupenerako, ekonomiaren diru-sektoreetatik kanpo gauzatutako lana ere aintzat hartuta; halaber, estatu alderdiek egoki diren neurri guztiak hartuko dituzte, nekazaritza-guneetako emakumeei konbentzio honetako xedapenen aplikazioa ziurtatzeko.

Estatu alderdiek egoki diren neurri guztiak hartuko dituzte, nekazaritza-guneetan emakumearen aurkako bereizkeria ezabatzeko, emakumeen partaidetza ziurta dadin, gizonen eta emakumeen arteko berdintasun-baldintzetan, nekazaritzaren garapenean eta horrek eratorritako onuretan, eta, bereziki, emakumeari hurrengo eskubideak ziurtatuko dizkiote:

- a) Maila guztietako garapen-planak egin eta betearaztean parte hartzea.
- b) Mediku-arretako zerbitzu egokiak izatea, horietara familia-plangintzarako informazioa, aholkularitza eta zerbitzuak biltzen direla.
- c) Gizarte Segurantzako programetatik zuzeneko onurak lortzea.
- d) Hezkuntza- eta heziketa-mota guztiak izatea, akademikoak nahiz akademikoak ez direnak, alfabetatze funtzionalarekin zerikusia dutenak barne, bai eta, besteak beste, zerbitzu erkideen eta zabaltze-zerbitzuen onurak lortzea ere, gaitasun teknikoa areagotzeko xedearekin.
- e) Nork bere buruari laguntzeko taldeak nahiz kooperatibak antolatzea, ekonomia-aukerei begira berdintasuna lortzeko xedearekin, beregaineko edo inorentzako enpleguaren bidez.
- f) Europako Erkidegoko jarduera guztietan parte hartzea.

g) Nekazaritza-kreditu nahiz -maileguak, merkaturatze-zerbitzuak eta teknologia egokiak izatea, eta nekazaritza-eraldaketako planetan eta berregite-planetan tratu bera izatea.

h) Bizitza-baldintza egokiak izatea, bereziki, etxebizitzaren, osasun-zerbitzuen, elektrizitatearen eta ur-horniketaren, garraioaren eta komunikabideen esparruetan.

IV. ZATIA

15. artikulua

Estatu alderdiek emakumeari aitortuko diote gizonarekiko berdintasuna legearen arabera.

Estatu alderdiek emakumeari aitortuko dizkiote, gai zibiletan, gizonak duen gaitasun juridiko bera eta gaitasun hori gauzatzeko aukera berberak.

Bereziki, estatu alderdiek emakumeari aitortuko dizkiote kontratuak sinatzeko eta ondasunak administratzeko eskubide berberak, eta justizia-gorteetako eta auzitegi-tako prozedura-etapa guztietan tratu bera eskainiko diote.

Estatu alderdiek adostu dute deuseztat hartuko dela emakumearen gaitasun juridikoa mugatzen duen kontratu oro edo beste edozein tresna pribatu, baldin eta horrek ondore juridikoa badu.

Estatu alderdiek gizonari eta emakumeari eskubide berberak aitortuko dizkiete, pertsonen joan-etorri askearen eskubidea eta bizilekua nahiz egoitza aukeratzeko askatasuna barneratzen dituzten legeriaren aldetik.

16. artikulua

Estatu alderdiek egoki diren neurri guztiak hartuko dituzte, emakumearen aurkako bereizkeria ezabatzeko, ezkontzarekin eta familia-harremanekin zerikusia duten gai guztietan, eta, bereziki, hurrengoak ziurtatuko dituzte, gizonen eta emakumeen arteko berdintasun-baldintzetan:

a) Ezkontzeko eskubide bera.

b) Ezkontidea askatasunez aukeratu nahiz erabakimenez eta adostasun osoz ezkontzeko eskubide bera.

c) Eskubide eta ardura berberak, ezkontzak iraun bitartean eta ezkontza desegitean.

d) Guraso gisa eskubide eta ardura berberak, egoera zibila edozein dela, seme-alabekin zerikusia duten gaietan; edozein kasutan, seme-alaben interesek lehentasuna izango dute.

e) Eskubide berberak, askatasunez eta arduraz erabakitzeke seme-alaben kopurua eta seme-alaben jaiotzen arteko denbora-tartea, eta eskubide horien egikaritza ahalbidetzen duten informazio, hezkuntza eta bideak izateko.

f) Eskubide eta ardura berberak, seme-alaben gaineko tutoretza, kuradoretza, zaintza eta adopzio edo antzeko erakundeei dagokienez, legeria nazionalean kontzeptu horiek daudenean; edozein kasutan, seme-alaben interesek lehentasuna izango dute.

g) Senar-emazte gisa eskubide pertsonal berberak, eta horien artean abizena, lanbidea eta okupazioa aukeratzeko eskubidea.

h) Ezkontide bakoitzari eskubide berberak, ondasunen jabetza, erosketa, kudeaketa, administrazioa, gozamina eta xedatzeari dagokionez, dohainik nahiz kostu bidez.

Haurren ezkon-hitzek eta ezkontzak ez dute inolako ondore juridikorik izango, eta behar diren neurri guztiak hartuko dira, legegintzazkoak barne, ezkontzeko gutxieneko adina ezarri eta ezkontzaren inskripzioa nahitaez erregistro ofizialen batean egiteko.

V. ZATIA

17. artikulua

Konbentzio hau aplikatzeko eman diren aurrerapausoak aztertzeko helburuarekin, emakumearen aurkako bereizkeria ezabatzeari buruzko komitea ezarriko da (aurrerantzean komitea deituko dena); berau osatuko dute hemezortzi adituk, konbentzioa indarrean jartzeko unean, eta hogeita hiru adituk, estatu alderdietarik hogeita hamabosgarrenak konbentzioa berretsi edo horri atxiki ondoren, guztiak ere konbentzioaren esparruan moral aldetik ospetsuak eta gaitasun handikoak.

Estatu alderdiek hautatuko dituzte adituak, euren lurraldeko naziotasuna dutenen artean, eta aditu horiek euren eginkizunak beteko dituzte modu pertsonalean; kontuan hartuko dira bidezko banaketa geografikoa eta zibilizazio-mota desberdinen ordezkariak, bai eta sistema juridiko nagusiak ere.

Komiteko kideak isilpeko botazio bidez hautatuko dira, estatu alderdiek izendatutako pertsonen zerrenda batetik.

Estatu alderdi bakoitzak pertsona bat izendatu ahal izango du bere lurraldeko naziotasuna dutenen artetik.

Hasierako hautatzea egingo da konbentzio hau zein datatan indarrean jarri eta data horretatik sei hilabete igaro ondoren.

Hauteskunde bakoitza zein datatan egin eta, gutxienez, data hori baino hiru hilabete lehenago, Nazio Batuetako idazkari nagusiak gutun bat bidaliko die estatu alderdiei, euren hautagai-zerrendak bi hilabeteko epean aurkezteko gonbita eginez.

Idazkari nagusiak, modu horretara izendatutako pertsona guztiekin, hurrenkera alfabetikoaren arabera zerrenda prestatuko du, pertsona horiek izendatu dituzten estatu alderdiak zehaztuz; zerrenda horren berri estatu alderdiei emango die.

Komiteko kideak estatu alderdien bilera batean izendatuko dira; bilera horren deialdia idazkari nagusiak egingo du, eta bilera Nazio Batuen egoitzan egingo da.

Bilera horretarako estatu alderdien bi herenak osatuko du quoruma, eta komiterako hautatutzat joko dira boto gehien lortzeaz gain, bilerako estatu parte-hartzaile eta boto-emaileen ordezkarien artetik botoen erabateko gehiengoa lortzen dituzten hautagaiak.

Komiteko kideak lau urterako aukeratuko dira.

Hala ere, lehenengo hautaketan hautatutako bederatzi kideren agintaldia bi urte igaro ondoren amaituko da; lehenengo hautaketa egin eta berehala, komiteko lehendakariak zozketa bidez aukeratuko ditu bederatzi kide horien izenak.

Komiteko osterantzeko bost kideen hautaketa egingo da artikuluko honetako 2, 3 eta 4. paragrafoetan xedatutakoaren arabera, estatuetarik hogeita hamabosgarrenak konbentzioa berretsi edo horri atxiki ondoren.

Aldi horretan hautatutako bi kide gehigarriren agintaldia amaituko da bi urte igaro ondoren; euren izena komiteko lehendakariak aukeratuko du zozketa bidez.

Aurreikusi gabeko hutsuneak betetzeko, komitean zein estatu alderdiko kidek utzi bere eginkizunak gauzatzeari eta horren estatuak izendatuko du beste aditu bat, bere lurraldeko naziotasuna dutenen artean, komiteak aditu hori onetsiko duelakoan.

Komiteko kideek, aldez aurretik biltzar orokorrak hala onetsita, zerbitzu-sariak jasoko dituzte Nazio Batuen funtsetatik, biltzarrak ezarri modu eta baldintzetan, komitearen eginkizunen garrantzia aintzat hartuta.

Konbentzio honen arabera, komitearen eginkizunak eragingarriak izan daitezen, Nazio Batuetako idazkari nagusiak behar adina langile eta zerbitzu ezarriko ditu.

18. artikulua

Estatu alderdiek Nazio Batuetako idazkari nagusiari txostena aurkezteko konpromisoa hartu dute, komiteak azter dezan; txosten hori izango da konbentzio honetako xedapenak eragingarri egiteko hartu dituzten legegintza-, epaiketa- eta administrazio-neurriei edo bestelako neurriei buruzkoa, eta esangura horretan emandako aurrerapausoei buruzkoa. Bada, txosten hori aurkeztuko dute:

- a) Kasuan kasuko estatuarentzako konbentzioa indarrean jarri eta urtebetera, eta
- b) osterantzekoan, gutxienez, lau urterik behin, eta komiteak hala eskatzen duenean.

Txostenetan zehaztu ahal izango dira konbentzio honetako betebeharrak ez gauzatzeko orduan eragina izan duten inguruabar eta zailtasunak.

19. artikulua

Komiteak onetsiko du bere araudia.

Komiteak hautatuko du bere mahaia, bi urterako.

20. artikulua

Komitea, orokorrean, urtero bilduko da, gehienez ere, bi astez, konbentzio honen 18. artikuluaekin bat etorriz aurkezten zaizkion txostenak aztertzeko.

Komitearen bilerak, orokorrean, Nazio Batuetako egoitzan egingo dira, edo komiteak egokitzat jotzen duen beste edozein tokitan.

21. artikulua

Ekonomia eta Gizarte Kontseiluaren bidez, komiteak urtero informatuko du bere jardueraz Nazio Batuetako Biltzar Orokorra, eta izaera orokorreko iradokizunak eta gomendioak egin ahal izango ditu, estatu alderdiek igorritako txostenen eta datuen azterketak oinarri hartuta.

Izaera orokorreko iradokizun eta gomendio horiek komitearen txostenera bilduko dira, estatu alderdien oharrekin batera, halakorik balego.

Idazkari nagusiak komitearen txostenak igorriko dizkio Emakumearen Egoera Juridikoaren eta Gizarte Egoeraren Batzordeari, horren gaineko informazioa izan dezan.

22. artikulua

Antolakunde espezializatuek ordezkatura egoteko eskubidea izango dute, konbentzio honetako xedapenen aplikazioa aztertzen denean, euren jarduera-esparrukoak diren xedapenei dagokienez.

Komiteak gonbita egin ahal izango die antolakunde espezializatuari, txostena egin dezaten, euren jarduera-esparruetan konbentzioak duen aplikazioari buruz.

VI. ZATIA

23. artikulua

Konbentzio honetan xedatutakoak ez du eraginik izango, gizonen eta emakumeen arteko berdintasuna lortzeko baliagarriagoak diren xedapenetatik edozeini begira; halako xedapenak jaso ditzaketen arauen artean izango dira:

- a) Estatu alderdi baten legeria; edo
- b) Estatu horretan indarrean dauden konbentzio, tratatu edo nazioarteko akordioetarik beste edozein.

24. artikulua

Estatu alderdiek konpromisoa hartu dute, esparru nazionalean behar diren neurri guztiak hartzeko, konbentzio honetan aitortutako eskubideak oso-osoan gauza daitezten.

25. artikulua

Konbentzio hau estatu guztiek sinatu ahal izango dute.

Nazio Batuetako idazkari nagusia izendatu da konbentzio honetako gordailuzain.

Konbentzio hau berretsi beharko da.

Berreste-agiriak Nazio Batuetako idazkari nagusiaren esku utziko dira gordailutu ditzan.

Konbentzio honi estatu guztiak atxiki ahal izango zaizkio.

Atxikipena gauzatuko da atxikipen-agiria Nazio Batuetako idazkari nagusiaren esku utzita, gordailutu dezan.

26. artikulua

Edozein unetan, estatu alderdietarik edonork konbentzioaren berrikuspen-eskabidea egin ahal izango du, Nazio Batuetako idazkari nagusiari idatzizko komunikazioa eginez.

Nazio Batuen Biltzar Orokorrak erabakiko ditu, hala denean, eskabide horren inguruan hartu beharreko neurriak.

27. artikulua

Konbentzio hau indarrean jarriko da, berreste- edo atxikipen-agirietatik hogeigarrena zein datatan gordailutu, Nazio Batuetako idazkari nagusiaren esku utzita, eta hogeita hamargarren egunean.

Berreste- edo atxikipen-agirietatik hogeigarrena gordailutu ondoren konbentzioa berresten duen edo horri atxikitzen zaion estatu bakoitzarentzat konbentzioa indarrean jarriko da, kasuan kasuko estatu horrek zein datatan gordailutu bere berreste- edo atxikipen-agiria eta hogeita hamargarren egunean.

28. artikulua

Estatuek berrespen- edo atxikipen-unean egindako erreserben testua Nazio Batuetako idazkari nagusiak jasoko du, eta testu hori estatu guztiei komunikatuko die.

Ez da onartuko konbentzioaren xedearekin eta asmoarekin bateraezina den erreserbarik.

Erreserba oro edozein unetan kendu ahal izango da, Nazio Batuetako idazkari nagusiari ondore horietarako jakinarazpena eginez; idazkari nagusiak horren berri emango die estatu guztiei.

Jakinarazpen horrek ondoreak sortuko ditu berori jasotzeko datan.

29. artikulua

Konbentzioaren interpretazioari edo aplikazioari dagokionez, estatu alderdi bi edo gehiagoren artean sortzen den eztabaida oro tartekaritzaren mende utziko da, euretako baten batek hala eskatuta, betiere, eztabaida negoziazio bidez konpondu ez bada.

Tartekaritza-eskabidea aurkeztu eta sei hilabeteko epean alderdiak ez badira ados jartzen tartekaritza-motaren gainean, alderdietarik edonork utzi ahal izango du eztabaida Nazioarteko Justizia Gortearen esku, Gortearen estatutuarekin bat datorren eskabidea aurkeztuta.

Estatu alderdi orok, konbentzio hau sinatu nahiz berresteko unean edo horri atxikitzeko unean, adierazi ahal izango du artikuluko honetako 1. paragrafoak ez duela berau behartzen.

Paragrafo horrek gainerako estatu alderdiak ez ditu behartuko erreserba hori egin duten estatuei begira.

Artikulu honetako 2. paragrafoko erreserba egin duen estatu alderdi orok edozein unetan kendu ahal izango du hori, Nazio Batuetako idazkari nagusiari hala jakinarazita.

30. artikulua

Konbentzio hau, Nazio Batuetako idazkari nagusiaren esku utziko da, gordailutu dezan; berebat, konbentzioaren testuak kautoak izango dira, arabiarrez, txinatarrez, espainolez, frantsesez, ingelesez eta errusieraz.

Horren guztiorren lekukotza gisa, behean sinatzen dutenek, behar bezala baimenduta, emakumearen aurkako bereizkeria-mota guztiak ezabatzeke Konbentzioa sinatu dute.